

Kui lapsel on kuulmiskahjustus

Kuidas mu laps suhtlema hakkab?

Kurtide laste õpetamis- ja suhtlemisviise on mitmeid. Mõned lapsed hakkavad arusaadavalt rääkima, teised suhtlevad viipekeeles ja kolmandad kasutavad mõlema kombinatsiooni. Tuleb leida võimalikult kiiresti teile, teie perele ja lapsele sobivaim meetod ja suhtlemisviis. Täpsemat nõu ja abi saate kuulmiskeskusest.

Kõige tähtsam aga, mida te kohe saate ise teha, on oma lapsega aktiivselt suhelda, rääkida hästi ilmekalt ja nii, et laps teid rääkimise ajal näeks.

Kas on olemas spetsiaalseid mänguasju kurdile lapsele?

Kurt laps mängib nagu kuuljagi. Spetsiaalsete mängukannide pärast pole tarvis muretseda, hankige selliseid, mis lapsele meeldivad ja huvi pakuvad. Sobivad on kirevärvilised, liikuvate elementidega, eri kuju ja tekstuuriga lülud.

Ma pole kurtidega kunagi kokku puutunud. Mis saab minu lapsest, kui ta suureks kasvab?

Enamikul inimestest pole kurtidega kogemusi, sest neid on suhteliselt vähe, Eestis näiteks umbes paartuhat inimest. Kurdid lapsed käivad lasteaias ja koolis nagu kõik teisedki lapsed, tegelevad spordiga, võtavad osa mitmesugustest huvialaringidest, käivad pidudel jne, asuvad õppima gümnaasiumisse või kõrgkooli. Mõned siirduvad pärast põhikooli ka otse tööle.

Millises koolis mu laps suudaks õppida?

Kõik oleneb lapse võimetest ning ka sellest, kui aktiivselt ja millise suhtlusmeetodi abil teda kooliks ette on valmistatud. Osa kuulmislangusega lapsi käib tavakoolis. Osa asub õppima erikoolidesse (Tallinna Kurtide Kool või Tartu Hiie Kool). Oluline on valida selline kool, mis sobib Teie lapse vajadustele ja võimetele kõige paremini.

Millisele abile meie pere võib loota?

Edaspidi nõustab ja abistab teid SA Tartu Ülikooli Kliinikumi kõrvakliiniku kuulmise ja kõnestamise osakond. Sealne sotsiaaltöötaja võtab ühendust teie elukohajärgse haridusosakonnaga, logopeedid teie elukohajärgse logopeediga. Täpsemat informatsiooni, kes saab teie lapse logopeediks, saate kõrvakliiniku kuulmise ja kõnestamise osakonnast. Teile selgitatakse ka sotsiaalabi võimalusi.

Soovitame informatsiooni saamiseks kindlasti pöörduda ka Eesti Kuulmispüüetega Laste Vanemate Liidu poole. www.eklv.ee, e-post: eklv@eklv.ee

SA Tartu Ülikooli Kliinikumi projekt 2004.–2008. aastaks
“Vastsündinute kuulmisuuring”

Vastutav asutus SA Tartu Ülikooli Kliinikum
Kõrvakliinik

Finantseeritud Eesti Haigekassa eelarvest
TASUTA

Vanematel ja peredel, kelle lapsel on avastatud kuulmiskahjustus, tekib hulganisti küsimusi. Sellest voldikust leiate vastused kõige üldisematele neist. Kirjeldatakse ka, millist abi teil on võimalik saada ja kuhu võite pöörduda lisainformatsiooni hankimiseks.

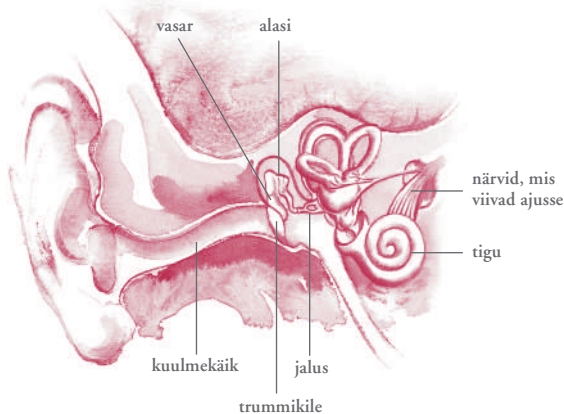
Olen kuulnud mõistet „kurt”. Kas see tähendab, et mu laps ei kuule üldse?

On väga vähetõenäoline, et laps ei kuule ühtki heli. Mõiste „kurtus” kätkeb endas mitut tüüpi ja erineva raskusastmega kuulmiskahjustust. Kuulmiskahjustuse ehk kuulmislangusega inimesi kutsutakse ka vaegkuuljateks.

Kui te kahtlete oma lapse kuulmislanguses, konsulteerige lapse audioloogiga. Audioloog ehk kuulmisuurija seletab täpselt, millised olid lapse kuulmisuuringute tulemused. Ta oskab ka seletada, milliseid helisid laps kuuleb ja milliste helide kuulmisega tal on raskusi.

Minu lapsel on sensori-neuraalne kuulmiskahjustus. Mida see tähendab?

Sensorineuraalne kuulmiskahjustus ehk närvikahjustus tähendab, et kahjustatud on sisekõrv. See tähendab enamasti, et sisekõrv ehk kohlea ei tööta normaalselt. Kõrv jaotub kolmeks osaks: väliskõrv, keskkõrv ja sisekõrv. Igal osal on oma roll kuulmises.

Kuulmiskeskuses öeldi, et mu lapsel on kuulmislangus kõrgete sageduste osas. Mida see tähendab?

Erinevad helid on eri tugevuse ehk valjusega ja ka eri sageduse ehk tämbriga. Teie laps võib kuulda erineva sagedusega helisid kas paremini või halvemini. Võib esineda ka olukord, kus ta kuuleb kõiki sagedusi võrdselt. Kui laps kuuleb ainult kõrgema sagedusega helisid halvasti, siis on tal kuulmiskahjustus kõrgete sageduste osas.

Kuulmiskahjustus võib olla ka erineva raskusastmega: kerge, keskmine, raske ja sügav. Audioloog seletab teile, milliseid helisid laps kuuleb ja kui suure ulatusega kuulmislangusega teie lapse puhul tegemist on.

Mida tähendab juhtetüüpi kuulmiskahjustus ehk juhtehäire?

Esineb ka teist tüüpi kuulmiskahjustust, mida kutsutakse heli juhtehäireks. See tähendab, et helid ei jõua välis- ja keskkõrvast sisekõrva. Siin võib põhjuseks olla kõrvavaik, mis on kogunenud väliskõrva. Laste puhul on väga sagedaseks põhjuseks keskkõrva kogunenud vedelik (eksudatiivne kõrvapõletik). Selline kuulmiskahjustus on ajutise iseloomuga. Püsivat juhtehäiret, mille põhjuseks on välis- ja sisekõrva arenguhäired, esineb suhteliselt harva.

Sensorineuraalse kuulmiskahjustusega võib kaasnedna ka ajutine juhtehäire. Täpsemat informatsiooni kuulmiskahjustuse eri tüüpide kohta saate kuulmiskeskusest.

Kas mu laps peab hakkama kasutama kuuldeaparaate?

Kui teie lapsel on kuulmiskahjustus, vajab ta kuuldeaparaate. Selleks võetakse kuulmiskeskuses lapse kõrvast jäljend, mis jälgib täpselt kõrva suurus ja kuju. Selle jäljendi järgi valmistatakse individuaalsed kõrvaotsakud. Kõrvaotsakut on vaja selleks, et kuuldeaparaat sobiks teie lapse kõrva. Kui otsakud on valmis, kutsutakse teid tagasi kuulmiskeskusesse, et sobitada kuuldeaparaadid vastavalt lapse kuulmislangusele. Kuuldeaparaadid ei tee haiget ega ole ka ebamugavad kanda.

Kuuldeaparaatidest on siis kasu, kui neid kasutatakse järjekindlalt pikema aja vältel. Audioloog annab nõu, kuidas saada kuuldeaparaatidest maksimaalset kasu.

Mis võib olla minu lapse kuulmiskahjustuse põhjuseks?

Enamik kuulmiskahjustusega lapsi sünnib peredesse, kus ei teata kellelgi olevat mingeid kuulmisprobleeme. Sensorineuraalse kuulmiskahjustuse põhjuseks võivad olla mitmed asjaolud: geneetika ehk pärilikkus, sünnitraumad, enneaegsus, nakkushaigused (mumps, leetrid, meningiit), ema raseduse ajal põetud infektsioonid, näiteks punetised. Küllalt sageli ei õnnestu aga kuulmiskahjustuse põhjust kindlaks teha.

Kui kuulmiskeskuses öeldi, et mu lapsel on kuulmislangus, olin täielikus šokis. Kuidas selle murega toime tulla?

Vanemad käituvad väga erinevalt ja tunnevad erinevaid emotsioone. Tähtis on mõista, et teie laps on ka pärast kuulmislanguse diagnoosi ikka seesama teie silmatera, kes vajab hoolt ja tähelepanu nii nagu enne. Lapse kuulmislangusega leppimine on raske, kuid teadke, et selle avastamine nii varases eas annab teie perele võimaluse õigel ajal ja teadlikult oma last arendada. Mistahes tunded teil tekivad, neid on vaja endale tunnustada ning teistega jagada. Pidage meeles, et teie last ja peret suudetakse aidata ja on mitmeid võimalusi, kuidas teid toetada. Selle voldiku lõpust leiuate kontaktandmed, kuhu edasise abi saamiseks pöörduda.